

змінюється механізм захисту, у разі порушення цих прав. Конституція дає можливість вільного звернення до суду з питань стягнення заробітної плати. Ці та інші положення Конституції мають першорядну роль для правового регулювання суспільних відносин у сфері праці [1].

Отже, Конституція України є основним джерелом трудового права, який закріплює найголовніший, як на мене, принцип рівності трудових прав громадян незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання за мовними чи іншими ознаками.

Список використаних джерел і літератури:

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>; станом на 1 січня 2020 р.
2. Наровлянський О.Д. Основи правознавства. – К.: Парламентське видавництво, 2001.
3. Сыроватская Л.А. Трудовое право. – М.: Юристъ, 1998
4. Трудове право України / За ред. П.Д.Пилипенка. – Львів: „Вільна Україна”, 1996.
5. Юридична енциклопедія в 6-ти томах. – Т. 2. – К.: Українська енциклопедія, 1998.
6. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 [Електронний ресурс] – Режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015;
7. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 19 жовтня 197 р [Електронний ресурс] – Режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text;
8. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 19.10. 1973 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

Наталія ВОЙТОВИЧ,

кандидат юридичних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна

**ПЕРЕВІРКА СЕРТИФІКАТА ПРО ВАКЦИНАЦІЮ ВІД COVID-19
ЯК ПРЕВЕНТИВНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ ЗАХІД**

Перевірка сертифікатів про вакцинацію від COVID-19 у людей викликає багато запитань про законність даного заходу та правомірність дій працівників Національної поліції України з цього приводу. Для з'ясування даного питання звернемося до чинного законодавства.

У відповідності до Закону України «Про Національну поліцію», вона є центральним органом виконавчої влади, діяльність її спрямовується та координується згідно з законом [1], виконання інших або додаткових повноважень може бути покладене також виключно із законом.

Стаття 31 вищевказаного закону дає виключний перелік превентивних поліцейських заходів, серед яких передбачено перевірку документів особи. Далі Закон визначає підстави такого заходу та його мету: перевірити можна документи що посвідчують особу або підтверджують відповідне право особи, якщо існує підстави вважати, що вона вчинила або має намір вчинити правопорушення, а також якщо вона перебуває на території зі спеціальним режимом.

Вимоги до сертифікату про вакцинацію від COVID-19 в паперовому вигляді на офіційному сайті Міністерства охорони здоров'я – відсутні, однак вказується, що у свідоцтві, а не в сертифікаті, повинно бути вказана назва вакцини, її виробник, номер серії, кількість отриманих доз, дата щеплення. Такий документ підписує лікар та скріплюється печаткою медичного закладу. В червні місяці цього року я отримала його під назвою Міжнародне свідоцтво про вакцинацію. Однак без додаткових документів, що ідентифікують моє прізвище, ім'я та правовий статус довести, що він належить мені неможливо.

Відповідно, стверджувати, що свідоцтво про вакцинацію є документом, що засвідчує особу і його перевірка відноситься до превентивного поліцейського заходу, складно.

Що стосується перевірки відповідного права особи, то такими документами є право на полювання, право на керування транспортним засобом або право на ведення певних видів господарської діяльності, які до щеплень проти COVID-19 точно ніякого відношення не мають.

Якщо звернутися до постанови Кабінету міністрів України № 667 від 29 червня 2021 року, то в ній передбачено, що COVID-сертифікат це документ в електронній формі, що підтверджує вакцинацію від такої хвороби, містить персональні дані особи і дає можливість автоматизовано перевірити дійсність. Тобто про паперовий документ мова не йде [2].

Ще одна постанова уряду №1236 від 9 грудня 2020 року [3] надає право органам, які уповноважені здійснювати контроль за дотриманням карантинних обмежень під час епідемії, перевіряти COVID-сертифікати. Серед таких органів і вказана Національна поліція.

Тут варто звернутися до основного закону держави - Конституції, яка має найвищу юридичну силу і має пряму дію.

Стаття 117 основного закону встановлює, що вищий орган виконавчої влади – Кабінет міністрів України, в межах своєї компетенції приймає постанови та розпорядження, які є обов'язковими для виконання на території нашої держави. І тут якби то можна погодитись з правомірністю перевірки COVID-сертифікатів.

Однак, інші норми Конституції кажуть про наступне. Стаття 19 [4] передбачає, що правопорядок в Україні ґрунтується на тому, що ніхто не може примушувати робити те, що не передбачено законом, а органи державної влади, до яких відноситься поліція, як спеціальний орган виконавчої влади, а також посадові особи зобов'язані діяти на підставі, в межах та у спосіб, які передбачені виключно Конституцією та законом.

Виходячи з норм Конституції, повноваження по перевірці інформації про наявність вакцинації проти короно вірусної хвороби працівниками Національної поліції, повинні бути передбачені Законом України, що визначає її правові засади організації та діяльності, тобто Законом України «Про Національну Поліцію». В самому ж Законі є про це пряма норма, яка роз'яснює, яким чином можна покласти на поліцію України додаткові повноваження, а саме розширити їх можна виключно законом.

Підсумовуючи вище викладене, можна зробити наступні висновки.

По-перше. Застосовувати обмежувальні протиепідемічні заходи, які передбачені для певних рівнів небезпеки для життя і здоров'я людей і направлені на боротьбу та ліквідацію епідемії та поширенню особливо небезпечної інфекційної хвороби – це безумовно одна з найголовніших завдань держави.

По-друге. Дії державних органів повинні бути обумовлені виключно чинним законодавством.

По-третє. Для усунення прогалин в діючих нормах Закону України «Про Національну поліцію» необхідно внести зміни в перелік превентивних заходів, де передбачити перевірку інформації про наявність вакцинації від COVID-19, негативний результат тестування або одужання особи від зазначеної хвороби.

Список використаних джерел і літератури:

1. Про Національну поліцію України : Закон України від 2 липня 2015 року – [Електронний ресурс] / Режим доступу до кодексу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

2. Деякі питання формування та використання сертифіката, що підтверджує вакцинацію від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, негативний результат тестування або одужання особи від зазначеної хвороби : постанова Кабінету Міністрів України від 29 червня 2021 року № 677 – [Електронний ресурс] / Режим доступу до кодексу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/677-2021-%D0%BF#Text>

3. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 року № 1236 – [Електронний ресурс] / Режим доступу до кодексу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236-2020-%D0%BF#Text>

4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року – [Електронний ресурс] / Режим доступу до кодексу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Дмитро ГУНЬКО,
здобувач вищої освіти,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна

СИСТЕМА ПРАВОВИХ ІНСТИТУТІВ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ XVI – XVII СТ.

Анотація. У статті аналізується система правових органів управління в Речі Посполитій XVI – XVII ст., їх права компетенція, вплив на законотворчість в державі, порядок функціонування.

Ключові слова: Річ Посполита, українські землі, державні органи, Литовські Статути, політична система.

Україна, будучи сьогодні вільною і незалежною країною, є продуктом багатовікової історії. Важливі історичні події та колізії, накладаючись одна на одну поступово призвели до ситуації, яку маємо в країні зараз. Безперечно, деякі події мали на розвиток нашої держави суто позитивний вплив, деякі – негативний, а певні принесли водночас і хороші, і не дуже віхи у становлення України. Однією із таких важливих, але суперечливих подій стала Люблінська унія 1569 р, яка утворила Річ Посполиту.

Після Люблінської унії на українських землях було поширено адміністративно-територіальну систему та діяльність державних органів Речі Посполитої, однак з правом було набагато складніше, адже Україна вже мала багаті самобутні традиції державності. Дослідженню окремих аспектів правового устрою Речі Посполитої присвячено праці О. Климчук [2], Р. Марчук [4] та ін.

Мета даної статті полягає у дослідженні правової системи Речі Посполитої та її впливу на українські землі.

Після утворення Речі Посполитої вона не мала єдиної правової системи. Статут Ласького 1516 року та «Артикули» Генріха Валуа 1573 року не вирішували проблему кодифікації права. Уряд створював збірки, які охоплювали видані раніше статути та конституції, а також норми польського звичаєвого права, роль якого в регулюванні суспільних відносин була досить вагомою [5, с. 124].